

Rijsels zilver in Sint-Truiden: een zilveren maille van omstreeks 1200

Mario Raymaekers en Rombout Nijssen

In 2016 werd in dit tijdschrift een artikel gepubliceerd over de vondst door een metaalde-tectorist van twee zilveren penningen van de dertiende eeuw uit het graafschap Vlaanderen in Sint-Lambrechts-Herk¹. Daarin werd uitgelegd dat in onze streek in de twaalfde en de dertiende eeuw denieren, kleine zilveren munten, de meest gebruikte munten waren. Waar veel denieren uit de twaalfde eeuw nog ruim een gram wegen, daalt het gewicht van deze munten in de dertiende eeuw geleidelijk tot minder dan 0,40 gram. De muntjes die in 2016 gepubliceerd werden, en die dateren van de eerste helft van de dertiende eeuw, wegen res-pectievelijk 0,36 en 0,37 gram.

Hoewel onze streek toen het graafschap Loon vormde, worden denieren die in opdracht van de graven van Loon geslagen werden, zelden gevonden². Veel vaker worden Vlaamse of Brabantse denieren uit de grond gehaald. Veel voorkomende types zijn de kleine denie-ren uit het Brabantse Leuven of uit steden in het graafschap Vlaanderen zoals Ieper, Rijsel of Gent, zoals de munten die in 2016 gepubliceerd werden.

In 2025 vond een metaaldetectorist in Sint-Truiden een fraai exemplaar van een kleine denier uit de stad Rijsel, die in de periode waaruit deze munt dateert, deel uitmaakte van het graafschap Vlaanderen. Deze munt weegt 0,36 gram en zij heeft een diameter van 11 mm. Centraal op de voorzijde staat een voorstelling van een lelie. Daarrond staan tussen twee parelcirkels kruisen en halve manen die van elkaar gescheiden worden door een ring, in deze volgorde: ster / ring / halve maan / ring / ster / ring / halve maan / ring. Op de keerzijde staat een gevoet kruis. Tussen de armen van het kruis staat telkens een puntje, en verder staan tussen twee parelranden en telkens tussen twee armen van het kruis de letters L en I en twee halve manen, in deze volgorde: L / halve maan / I / halve maan. In het standaardwerk van Joseph Ghyssens over de kleine denieren van het graafschap Vlaanderen is deze munt terug te vinden onder het nummer 324³. Zij wordt er gedateerd in de periode 1220-1259.

- 1 R. Nijssen, *Gents zilver in Sint-Lambrechts-Herk: twee zilveren penningen uit de eerste helft van de dertiende eeuw*, in *Limburg – Het Oude Land van Loon*, 2016, 95, p. 59-62.
- 2 J. Baerten, *De munten van de graven van Loon. 12de – 14de eeuw*, Sint-Truiden, 1981, XV + 78 p.
- 3 J. Ghyssens, *Les petits deniers de Flandre des XIIe et XIIIe siècles*, Brussel, 1971, 184 + XVI p.

Adressen van de auteurs:

Mario Raeymaeckers
Doorstraat 21
3850 Kozen

Rombout Nijssen
Rijksarchief
Bampslaan 4
3500 Hasselt